

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา
แผนการปฏิบัติการพยาบาลของอาจารย์ (Faculty practice)
ปีการศึกษา 2568

ชื่อ-สกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์อังสนา อเนกนันทกุล **เชี่ยวชาญ** การป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำในมารดาวัยรุ่น

หน่วยให้บริการ แผนกฝากครรภ์ โรงพยาบาลมหาราช นครราชสีมา

เรื่อง การส่งเสริมความรู้ในการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำสำหรับมารดาวัยรุ่นโดยใช้แอปพลิเคชัน Line Official Account

หลักการและเหตุผล

มารดาวัยรุ่นที่เคยตั้งครรภ์หรือคลอดบุตรคนแรกแล้วมักมีการตั้งครรภ์ซ้ำอีกครั้งในขณะที่ยังเป็นวัยรุ่นอยู่ และการตั้งครรภ์ซ้ำมักเกิดขึ้นในเวลาอันรวดเร็ว หรือภายในเวลา 2 ปี ภายหลังจากยุติการตั้งครรภ์ หรือ ภายหลังจากคลอดบุตรครั้งแรก จากการติดตามสถานการณ์การคลอดบุตรซ้ำของวัยรุ่นโดยใช้ฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร์ กระทรวงมหาดไทยในปี 2564 แล้วพบว่า มารดาวัยรุ่นอายุระหว่าง 18-19 ปี มีแนวโน้มการคลอดบุตรซ้ำมากที่สุด คือร้อยละ 11.2 กลุ่มอายุระหว่าง 15 – 19 ปี มีการคลอดบุตรซ้ำร้อยละ 7.7 และกลุ่มอายุระหว่าง 10 – 14 ปีจากที่ไม่เคยมีสถิติการคลอดบุตรซ้ำเลยตั้งแต่ปี 2554 – 2563 แต่ในปี 2564 กลับพบว่า มารดาในกลุ่มนี้มีการคลอดบุตรซ้ำร้อยละ 0.4 (สำนักอนามัยเจริญพันธุ์ กรมอนามัย, 2565) หากพิจารณาสถิติการตั้งครรภ์ซ้ำในรายที่มีประวัติการแท้งมาแล้ว จะพบสถิติการตั้งครรภ์ซ้ำที่สูงกว่านี้อย่างแน่นอน ซึ่งปัญหาการตั้งครรภ์ซ้ำส่งผลกระทบต่อสุขภาพมารดาและทารกหลายประการ ทั้งสุขภาพกาย จิตสังคมและเศรษฐกิจของวัยรุ่น จึงมีความจำเป็นในการและแก้ไขและป้องกันปัญหาการตั้งครรภ์ซ้ำในวัยรุ่นอย่างจริงจัง

การตั้งครรภ์ซ้ำส่งผลกระทบต่อภาวะสุขภาพมารดาวัยรุ่นและทารก เช่น เสี่ยงต่อการเกิดภาวะความดันโลหิตสูงชนิดรุนแรงในช่วงตั้งครรภ์ ส่งผลให้เกิดการคลอดก่อนกำหนด และทารกแรกเกิดมีสุขภาพไม่ดีตามมา ส่วนทารกที่เกิดจากมารดาวัยรุ่นมักมีโอกาสดเกิดภาวะขาดออกซิเจนในระยะแรกเกิด (Wong Stephanie, Jasna, Jason, Jocelynn & Jamie, 2020) การเจริญเติบโตช้าในครรภ์ส่งผลให้มีน้ำหนักตัวเมื่อแรกเกิดต่ำกว่าเกณฑ์ ทารกตายในครรภ์ ทารกตายปริกำเนิดที่สูงกว่ากลุ่มมารดาที่มีอายุมากกว่า 20 ปี (Ayazbekov, et al., 2020) นอกจากผลกระทบต่อสุขภาพกายทั้งมารดาและทารกแล้ว การตั้งครรภ์ซ้ำยังส่งผลกระทบต่อด้านสุขภาพจิต สังคมและเศรษฐกิจของมารดาวัยรุ่น เช่น เกิดความวิตกกังวล ความเครียด อารมณ์หงุดหงิดง่าย ตลอดจนจนภาวะซึมเศร้าและมีความคิดทำร้ายตัวเอง (Waingyot, Whongkham,

Thinkhamrop, 2023) ส่งผลต่อปัญหาด้านเศรษฐกิจ มีรายได้ไม่เพียงในการเลี้ยงดูบุตร จะเห็นได้ว่าการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นส่งผลกระทบทั้งทางด้านร่างกายที่ยังเจริญเติบโตไม่เต็มที่ ภาวะยังไม่พร้อมในการแก้ปัญหา และความสามารถในการเผชิญความเครียดและปัญหาไม่เท่าวัยผู้ใหญ่ ส่งผลกระทบที่ซับซ้อนทั้งด้านสุขภาพกาย จิตใจและสังคม ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตในระยะยาว ดังนั้น ปัญหาการตั้งครรภ์ซ้ำในวัยรุ่นจึงมีความจำเป็นเร่งด่วนในการหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ซ้ำ

การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเป็นปัญหาที่มีความซับซ้อนและมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องมากมาย ทั้งปัจจัยทางด้านร่างกายที่มีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วส่งผลให้เกิดภาวะทางเพศเร็วขึ้น และปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนไปในปัจจุบัน โดยเฉพาะอิทธิพลจากสื่อสังคมออนไลน์ สังคมเพื่อน ขาดการดูแลเอาใจใส่จากครอบครัวทำให้วัยรุ่นแสวงหาความรักจากเพศตรงข้าม ขาดความรู้ในการป้องกันการตั้งครรภ์ ส่งผลให้วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกในขณะที่ยังน้อยและเกิดปัญหาการตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อมตามมา จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า พฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ หรือ พฤติกรรมคุมกำเนิดของมารดาวัยรุ่นภายหลังยุติการตั้งครรภ์แรกมีส่วนสำคัญทำให้วัยรุ่นเกิดการตั้งครรภ์ซ้ำ กล่าวคือ การที่มารดาวัยรุ่นไม่ตระหนักถึงวิธีการคุมกำเนิดที่มีประสิทธิภาพ และมีพฤติกรรมการคุมกำเนิดที่ไม่สม่ำเสมอภายหลังยุติการตั้งครรภ์แรก หรือภายหลังจากคลอดบุตรคนแรกแล้ว (Wisarutkasempong, & Muangpin, 2015, p. 266-269; Aeamssamarn, Srisuriyawet, & Homsin, 2013, p.55-67) จึงทำให้มารดาวัยรุ่นเกิดการตั้งครรภ์ซ้ำตามมา

จากผลกระทบและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครรภ์ซ้ำในวัยรุ่นที่กล่าวมา การตั้งครรภ์ซ้ำในวัยรุ่นเกิดจากพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์ หรือ มีการคุมกำเนิดที่ไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีสาเหตุมากจากการขาดความรู้และไม่ตระหนักต่อผลกระทบของการไม่เว้นระยะห่างการตั้งครรภ์ จึงทำให้มารดาวัยรุ่นมักมีการตั้งครรภ์ซ้ำภายในเวลาอันรวดเร็ว หรือ 2 ปีภายหลังยุติการตั้งครรภ์แรก กรมอนามัยกระทรวงสาธารณสุข มีนโยบายให้ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวแก่หญิงตั้งครรภ์ตั้งแต่ไตรมาสที่สามของการตั้งครรภ์ เพื่อให้หญิงตั้งครรภ์มีความรู้และข้อมูลในการตัดสินใจเลือกวิธีการคุมกำเนิดหลังคลอดเพื่อเว้นระยะห่างการมีบุตรที่เหมาะสมอย่างน้อย 2 ปี ดังนั้น การให้ความรู้แก่มารดาวัยรุ่นตั้งแต่ตั้งครรภ์ในไตรมาสที่สาม โดยใช้แอปพลิเคชัน Line Official Account จะช่วยให้วัยรุ่นมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรภ์ เล็งเห็นถึงความสำคัญในการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำ และเกิดเจตคติที่ดีต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ สามารถเลือกวิธีการคุมกำเนิดที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับตนเอง และมีพฤติกรรมการคุมกำเนิดที่สม่ำเสมอ เพื่อยืดระยะเวลาการตั้งครรภ์ออกไป และไม่เกิดการตั้งครรภ์ซ้ำในขณะยังเป็นวัยรุ่นอยู่

เป้าหมาย

1. เพื่อเพิ่มพูนความเชี่ยวชาญในการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำในมารดาวัยรุ่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำในมารดาวัยรุ่น

ระยะเวลา มิถุนายน 2568 ถึง พฤษภาคม 2569 ทุกวันจันทร์ เวลา 08.00-12.00 น.

กลุ่มเป้าหมาย มารดาตั้งครรภ์วัยรุ่น จำนวน 20 ราย

การให้บริการตามความ เชี่ยวชาญ วันที่ / เวลา	วัตถุประสงค์	การปฏิบัติการพยาบาล	ผลจากการให้บริการ
<p>การส่งเสริมความรู้ในการ ป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำ สำหรับมารดาวัยรุ่นโดย ใช้แอปพลิเคชัน Line Official Account</p> <p>ทุกวันจันทร์ - วันที่ 8, 29 กันยายน 2568 เวลา 08.00-12.00 น</p> <p>- วันที่ 6, 20 ตุลาคม 2568 เวลา 08.00-12.00 น.</p> <p>- วันที่ 10 พฤศจิกายน 2568 เวลา 08.00-12.00 น.</p> <p>(หญิงตั้งครรภ์ 1 ราย ใช้ เวลาให้การพยาบาลครั้ง ละ 1 ชั่วโมง จำนวน 4 ครั้ง ดังนั้น หญิงตั้งครรภ์</p>	<p>1. เพื่อส่งเสริม ความรู้ในการ ป้องกันการ ตั้งครรภ์ซ้ำ สำหรับมารดา วัยรุ่น</p>	<p>ครั้งที่ 1</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กล่าวทักทายเพื่อสร้างสัมพันธภาพ และชี้แจงวัตถุประสงค์ทางการ พยาบาล 2. ชักประวัติคัดกรองมารดาตั้งครรภ์ วัยรุ่น 3. ประเมินความรู้ ความต้องการ คุมกำเนิดของมารดาวัยรุ่นในระยะหลัง คลอด และความต้องการเว้นระยะการ มีบุตร ก่อนได้รับการส่งเสริมตามโปรแกรม 4. ตรวจครรภ์และให้คำแนะนำในการ ดูแลตนเองในระยะตั้งครรภ์ 5. ให้ความรู้ เรื่อง การป้องกันการ ตั้งครรภ์ (เน้นการให้ความรู้วิธีการ คุมกำเนิดด้วยยาฝังคุมกำเนิด) 6. แนะนำช่องทางในการติดต่อสื่อสาร หรือส่งข้อมูลให้แก่มารดาวัยรุ่น ตั้งครรภ์ผ่านแอปพลิเคชัน Line Official Account 7. นัดฝากครรภ์ครั้งต่อไปทุก 2 สัปดาห์สำหรับอายุครรภ์ 28-35+6 สัปดาห์ และทุกสัปดาห์สำหรับอายุ ครรภ์ 36 สัปดาห์ขึ้นไป 	<p>มารดาตั้งครรภ์วัยรุ่น 20 ราย พบว่า จำนวน 16 ราย ต้องการคุมกำเนิดด้วย ยาฝัง อีก 2 ราย ต้องการคุมกำเนิด ด้วยยาฉีดคุมกำเนิด ต้องการเว้นระยะการ มีบุตรเฉลี่ย 5.6 ปี มี ค่าคะแนนความรู้ใน การป้องกันการ ตั้งครรภ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป ($\bar{x}=15.75$, $SD=1.72$) อีก 2 ราย ติดตามไม่ได้</p>

การให้บริการตามความ เชี่ยวชาญ วันที่ / เวลา	วัตถุประสงค์	การปฏิบัติการพยาบาล	ผลจากการให้บริการ
ทั้งหมด 20 คน ใช้เวลา ทั้งสิ้น 80 ชั่วโมง)		<p>8. ลงบันทึกการพยาบาลในสมุดบันทึก สุขภาพแม่และเด็ก</p> <p>ครั้งที่ 2 – 3</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ปฏิบัติการพยาบาลตามข้อ 1 2. ประเมินความรู้ เจตคติและความ ตั้งใจต่อการใช้ยาฝึงคุมกำเนิดในระยะ หลังคลอด 3. ตรวจสอบและให้คำแนะนำในการ ดูแลตนเองในระยะตั้งครรรภ์ 4. ให้ความรู้เพิ่มเติมตามผลการ ประเมินในข้อ 2 5. นัดฝากครรภ์ครั้งต่อไปทุก 2 สัปดาห์สำหรับอายุครรภ์ 28-35 สัปดาห์ และทุกสัปดาห์สำหรับอายุ ครรภ์ 36 สัปดาห์ขึ้นไป 6. ทบทวนช่องทางในการติดต่อสื่อสาร หรือส่งข้อมูลให้แก่มารดาวัยรุ่น ตั้งครรรภ์ผ่านแอปพลิเคชัน Line Official Account 7. ลงบันทึกการพยาบาลในสมุดบันทึก สุขภาพแม่และเด็ก <p>ครั้งที่ 4</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ปฏิบัติการพยาบาลตามข้อ 1 2. ตรวจสอบและให้คำแนะนำในการ ดูแลตนเองในระยะตั้งครรรภ์ 3. ประเมินความรู้ เจตคติและความ ตั้งใจต่อการใช้ยาฝึงคุมกำเนิดในระยะ หลังคลอด 	

การให้บริการตามความ เชี่ยวชาญ วันที่ / เวลา	วัตถุประสงค์	การปฏิบัติการพยาบาล	ผลจากการให้บริการ
		4. นัดฝากครรภ์ครั้งต่อไปทุก 2 สัปดาห์สำหรับอายุครรภ์ 28-35 สัปดาห์ และทุกสัปดาห์สำหรับอายุครรภ์ 36 สัปดาห์ขึ้นไป 5. ทบทวนช่องทางในการติดต่อสื่อสารหรือส่งข้อมูลให้แก่มารดาวัยรุ่น ตั้งครรภ์ผ่านแอปพลิเคชัน Line Official Account 6. ลงบันทึกการพยาบาลในสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก	

ลงชื่อ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อังสนา อเนกนันท์กุล)

ผู้เสนอ

ลงชื่อ

(นางสาวปัทมาภรณ์ คงขุนทด)

หัวหน้าสาขาวิชามารดา ทารก และการผดุงครรภ์

ผู้เห็นชอบ

ลงชื่อ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร. นิสากร วิบูลย์ชัย)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา

ผู้อนุมัติ

1. การจัดการผลลัพธ์ที่เกิดจากการปฏิบัติการพยาบาลของอาจารย์

จากการดำเนินการส่งเสริมความรู้ในการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำสำหรับมารดาวัยรุ่นผ่านแอปพลิเคชัน Line Official Account ในกลุ่มมารดาวัยรุ่นจำนวน 20 ราย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความต้องการใช้วิธีคุมกำเนิดแบบกึ่งถาวร โดยมารดาวัยรุ่นจำนวน 16 ราย (ร้อยละ 80) เลือกคุมกำเนิดด้วยยาฝังคุมกำเนิด และจำนวน 2 รายเลือกคุมกำเนิดด้วยยาฉีดคุมกำเนิด สะท้อนให้เห็นถึงการตัดสินใจเลือกวิธีคุมกำเนิดที่มีประสิทธิภาพสูงในการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำ

นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการเว้นระยะการมีบุตรเฉลี่ย 5.6 ปี ซึ่งแสดงถึงการมีทัศนคติที่เหมาะสมต่อการวางแผนครอบครัวภายหลังการได้รับความรู้และคำแนะนำด้านการคุมกำเนิด ด้านผลลัพธ์ทางความรู้ พบว่ามารดาวัยรุ่นมีคะแนนความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำอยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 15.75$, $SD = 1.72$) และมีคะแนนความรู้ร้อยละ 80 ขึ้นไป สะท้อนให้เห็นว่าการให้ความรู้ผ่าน Line Official Account สามารถช่วยเพิ่มระดับความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการคุมกำเนิดและการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม พบว่ามีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 2 รายที่ไม่สามารถติดตามผลได้

2. การใช้ความรู้จากการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน/การบริการวิชาการ/วิจัย

ผลการดำเนิน Faculty Practice สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน การบริการวิชาการ และการวิจัยได้ ดังนี้

2.1 ด้านการเรียนการสอน สามารถนำประสบการณ์จากการดูแลมารดาวัยรุ่นและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น Line Official Account ในการส่งเสริมสุขภาพ มาใช้เป็นกรณีศึกษาในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ รวมถึงการสอนเรื่องการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น การวางแผนครอบครัว และการใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการดูแลสุขภาพ

2.2 ด้านการบริการวิชาการ สามารถพัฒนาเป็นรูปแบบการให้ความรู้แก่ชุมชนหรือหน่วยบริการสุขภาพในการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านการคุมกำเนิดในกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งช่วยเพิ่มการเข้าถึงข้อมูลสุขภาพได้อย่างสะดวกและต่อเนื่อง

2.3 ด้านการวิจัย ข้อมูลที่ได้สามารถนำไปพัฒนาเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิผลของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการส่งเสริมความรู้ด้านการวางแผนครอบครัว หรือการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำในมารดาวัยรุ่น รวมทั้งสามารถใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการพัฒนางานวิจัยในระดับที่สูงขึ้น

3. ทบทวนการดำเนินงาน

จากการทบทวนการดำเนินงาน พบว่า การใช้ Line Official Account เป็นช่องทางในการให้ความรู้และติดตามมารดาวัยรุ่นเป็นแนวทางที่มีความเหมาะสม เนื่องจากเป็นแพลตฟอร์มที่กลุ่มวัยรุ่นคุ้นเคยและสามารถเข้าถึงได้ง่าย ทำให้สามารถสื่อสาร ให้คำปรึกษา และติดตามการตัดสินใจเกี่ยวกับการคุมกำเนิดได้อย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม พบข้อจำกัดบางประการ ได้แก่ การติดตามกลุ่มตัวอย่างบางรายไม่ต่อเนื่อง เนื่องจากมีการเปลี่ยนหมายเลขโทรศัพท์หรือไม่ได้ใช้งานแอปพลิเคชันอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งส่งผลให้ไม่สามารถ

ติดตามผลได้ครบทุกคน นอกจากนี้ ยังควรเพิ่มรูปแบบสื่อการให้ความรู้ที่หลากหลาย เช่น อินโฟกราฟิก วิดีโอ หรือแบบสอบถามออนไลน์ เพื่อเพิ่มความน่าสนใจและการมีส่วนร่วมของผู้รับบริการ

4. สรุปสิ่งที่ได้รับจากการให้บริการตามความเชี่ยวชาญและแนวทางการพัฒนา

การดำเนิน Faculty Practice ในครั้งนี้ทำให้อาจารย์ได้ใช้ความเชี่ยวชาญด้านการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์ในการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำในมารดาวัยรุ่น โดยใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลเป็นเครื่องมือสนับสนุนการให้ความรู้และการติดตามดูแล ซึ่งช่วยให้มารดาวัยรุ่นมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถตัดสินใจเลือกวิถีคุมกำเนิดที่เหมาะสมกับตนเองได้

นอกจากนี้ ยังเป็นโอกาสในการบูรณาการบทบาทของอาจารย์พยาบาลทั้งด้านการปฏิบัติการพยาบาล การเรียนการสอน และการพัฒนาวิชาการ โดยในอนาคตสามารถพัฒนารูปแบบการให้บริการผ่านระบบ ออนไลน์ให้มีความเป็นระบบมากขึ้น เช่น การพัฒนาโปรแกรมให้ความรู้แบบเป็นขั้นตอน การสร้างฐานข้อมูล สำหรับติดตามผลระยะยาว และการขยายการดำเนินงานไปยังกลุ่มวัยรุ่นในพื้นที่อื่น ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ในการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำในวัยรุ่นอย่างยั่งยืน

ลงชื่อ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อังสนา อเนกนันท์กุล)

ผู้เสนอ

ลงชื่อ

(นางสาวปัทมาภรณ์ คงขุนทด)

หัวหน้าสาขาวิชามารดา ทารก และการผดุงครรภ์

ผู้เห็นชอบ

ลงชื่อ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร. นิสากร วิบูลย์ชัย)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา

ผู้อนุมัติ

ภาคผนวก

เอกสารอ้างอิง

- สำนักอนามัยเจริญพันธุ์ กรมอนามัย. (2565). รายงานประจำปี 2565 สำนักอนามัยเจริญพันธุ์. เข้าถึงได้จาก <http://rh.anamai.moph.go.th>
- Ayazbekov, A. Nurkhasimova, R. Kulbayeva, S. Bolat, K. Kurmanova, AM. Yeskarayeva, A. Kemelbekov, KS. (2020). Features of Pregnancy, Childbirth and Postpartum Period of Young Mothers. *Electron J Gen Med*, 17(6), 1-8. Retrieved from <https://doi.org/10.29333/ejgm/8459>
- Aeamsamarng, P. Srisuriyawet, R. & Homsin, P. (2013). Risk Factors of Unintended Repeat Pregnancy among Adolescents. *The Public Health Journal of Burapha University*, 18(1), 55-67. Retrieved from <https://buuir.buu.ac.th/handle/1234567890> (In Thai)
- Waingyot, P. Whongkham, J. & Thinkhamrop, J. (2023). Impact of Pregnancy among Teenage Attending Antenatal Clinic at Srinagarind Hospital. *Srinagarind Medical Journal*, 28(5), 480-88. Retrieved from <https://li01.tci-thaijo.org/index.php/SRIMEDJ> (In Thai)
- Wisarutkasempong, A., & Muangpin, S. (2015). Factors Related to the Intention to Repeat Pregnancy among Pregnant Adolescents. *Srinagarind Medical Journal*, 30(3), 262-269. Retrieved from <https://li01.tci-thaijo.org/index.php/SRIMEDJ/article> (In Thai)
- Wong Stephanie, P. W. Jasna, T. Jason, A. G. Jocelynn, L. C. & Jamie, A. S. (2020). Risk Factors and Birth Outcomes Associated with Teenage Pregnancy: A Canadian Sample. *journal pediatric adolescent gynecology*, 33(2). 153-159. Retrieved from <https://doi.org/10.1016/j.jpag.2019>